

חינוך בפרשה- פרשת בשלח

הרב יחיאל מיכל מונדרוביץ', מרצה באחיה

קושי מחשל

במסגרת עבודתי הכרתי מחנך, שעלה והצטיין בכל הפרמטרים הדרושים. תלמידיו כרוכים אחריו בעבודות אהבה. מכיל כל אחד ואחד ובכל מצב. שיעוריו בהירים ומושקעים. שלוח בארמונו. דורש טוב ודובר שלום. 'איש חינוך'.

קיימנו מספר שיחות אישיות. ראיתי אישיות איתנה, בעל חשיבה מקורית וממוקדת. אך, 'בין ריסי עיניו' חשתי משהו מתחת לפני השטח. השיחות התמשכו והלבבות התקרבו. הוא סיפר על ילדות עשוקה ופגומה. בן יחיד הוא להורים שהתגרשו תוך מצה ומריבה. המשפחה הענפה חיה בְּשֵׁטְנָה אלה לאלה. כשבא לבקר אצל אביו ומשפחתו החדשה חש ניכור, כי הרי גדל 'אצלה'... גם בבית אמו הרגיש שונה וחרגי, והיה שומע שמזיהים בו 'פגמי אביו האמיתי'. בחיידר היה לעתים דחוי. בהיותו בעל ערכים ביקש לרצות 'כל הצדדים' אך מצא עצמו מרגיז את כולם...

כיום הוא מודע שהקושי שעבר, הוא הוא שבנה והעצים אותו. כפלדה שיוצקה בכור. הוא אינו מתמסכן, כי צמיחתו הַזְּנָה וְדִשְׁנָה בדמעות שהמזבח הוריד על פירוד הוריו (עפ"י גיטין צ). ולמה מזבח ולא מנורה ושלחן? כי בגירושין הילדים הם הקרבנות! אך קרבן זה התעלה לריח ניחוח, לא נתן לרוחות הרעות לנצח את עשן המערכה, הוא ניצח במערכה!

נתבונן בעומק ענין גלות וגאולת מצרים עפ"י הנאמר בספרים הק'. נלמד כי מהות הגלות היא תשתית לגאולה, וכגודל הצער והכאב כך זוכים בסוף ל'רכוש גדול'. משל למה הדבר דומה? במעמקי ים ישנם בעלי חיים רכרוכיים החיים בתוך צדפות. אך אבוי! גרגר חל חדר לַצְדָּפָה. מציק ומטריד. הרכיכה מפרישה חומר לעטוף את גרגר החול, שלא יגרד ויפריע. היא 'מתגברת' שוב ושוב ועוטפת את גרגר החול, ובכך נוצרת פנינה יפהפייה, בשלל צבעים, צורות וגדלים! לולא ה'מיטרד' והקושי המעיק לא היה מתפתח המטמון הגלום בצדפה! הקשיים בחיינו מחשלים, המאבק מְחַסֵּן!

שירת הגאולה

אבותינו עומדים על שפת הים ושרים שירה. זכו לדרגה גבוהה של נבואה. לא על הגאולה בלבד מודים ומהללים, אלא אף על הגלות שרים, כי בגינה זוכים כעת לגאולת הנפש והגוף. רבינו הרמב"ן מביא ממכילתא עה"פ ז'ה א-ל'י וְאֵנְהוּ אֶל-הַי אָבִי וְאֶרְמְנָהּ, כי שם א-ל מורה על מידת הרחמים, ואילו שם אלוקים הוא ממידת הדין. בני ישראל מודים ומשבחים את שני 'השמות', הן למידת הרחמים והן למידת הדין, כי לולא הדין לא היו לרחמים!

בין רכסי הר החרמון, בגבול הצפוני של ארץ ישראל ניצב 'הר אמנה'. במדרש נאמר בפרשתנו (פכ"ג) שהר אמנה הוא מעבר לגבול, ב'חוץ לארץ'. 'אמר רבי אלעזר ברבי יוסי, כשיגיעו הגליות לשם (בשוב ה' את שבות ציון בבי"א) יהיו אומרים שירה, שנא' תְּשׁוּרֵי מְרֹאֵשׁ אֶמְנָה' (ש"ה"ש ד ח). ויש לתמוה, מדוע נעצור מְעַבְר לַגְּבוּל לשורר שירה? לכאורה עדיף להתקדם, להיכנס לתוככי ארץ ישראל, וכאן לשורר בקדושה מרוממת! ושמעתי מפי האדמו"ר מבאבוב שליט"א ביאור נפלא. כאשר נזכה לשוב מהגלות וניכנס לארץ, נתעלה באורות הגאולה. לכן נעצור דווקא מחוץ לארץ ישראל, ברגעים אחרונים שעוד נהיה 'בגולה', ונשורר ונהלל שם על הגלות! על הניסיונות שבהם הצלחנו לעמוד! נודה על הקשיים, שחיזקו ואימצו אותנו! כאשר אדם זוכה, הוא מבין שצרותיו העמידו אותו, והוא שר עליהם שירה לה'.

אשריך שראיתני!

רבי פנחס בן יאיר נכנס למרחץ הטברייני עם חתנו רבי שמעון בר יוחאי ורואה סדקים נוראים בגבו, משהייה ממושכת בחול, בשנותיו במערה. הוא מזדעק' אוי לי שראיתך בכך!'. משיבו חתנו' אשריך שראיתני בכך! שאלמלא לא ראיתני בכך לא מצאת בי כך!'. גדולתי בתורה וקדושה באה רק מתוך ההתמודדות והכאב! (שבת לג)

קשה להרגיע תלמיד השרוי 'ביום חשוך ומעונן' ולהסביר שדווקא העננים הכהים נושאים גשמי ברכה. ילד מתקשה להבין שהאור הגדול ביותר בוקע מתוך שיא הקושי והחשכה. ננסה להבין ולעודד. נמתין אף אנו, בסבלנות ובהכלה, לצאתו מאפילה לאורה ולגאולתו הפרטית. אז נראה בס"ד שהסבלנות היתה כדאית. אבותינו שררו 'כָּל מִשְׁפָּרְיָךְ וְגִלְיָךְ עָלַי עֲבָרֵי' (תהליך מב ח), 'משבר' אינו הורס ומקלקל, אלא מצמיח, כיולדת היושבת על משבר, ומביאה אור חדש לעולם.

בהצלחה בעבודת הקודש!

יחיאל מיכל מונדרוביץ

123ymm@gmail.com

[מקבץ סיפורים על קשיים שמחשלים - לחצו כאן לאתר 'דרשו'](#)